

Posudek oponenta diplomové práce

Název práce: Právnické osoby veřejného práva
Diplomant/ka: Jan Štáhlich
Autor posudku: JUDr. PhDr. Jan Malast, Ph.D.

Předmětem tohoto posudku je diplomová práce Jana Štáhliche zpracovaná na téma „Právnické osoby veřejného práva“.

Cílem práce bylo „zvýšit osvětu právníkého i neprávníkého světa“ (str. 8), což je cíl na první pohled problematický. Jen velmi málo totiž odpovídá obecným požadavkům na právnické diplomové práce, které mají být „odborným textem, který má charakter rozsáhlejší teoretické studie, která přináší nový pohled na zadaný problém nebo je fundovanou analýzou zkoumaného problému a variant jeho řešení. Účelem diplomové práce je osvědčit, že diplomant je s to po absolutoriu působit jako odborník v oboru právo, že si osvojil příslušné teoretické znalosti, že je schopen je sám aplikovat a doplňovat.“ (čl. VI odst. 4 vyhlášky děkana FPR č. 33D/2019). Diplomová práce absolventů magisterského studia nemá sloužit laické veřejnosti, jejím úkolem není zprostředkovat laikům odbornou materii ve zjednodušené podobě, ale naopak prokázat před odbornou komisí, že její autor dosáhl patřičné úrovně poznání a dovednosti uchopit a zpracovat odborný juristický problém akademicky relevantním způsobem.

Autor to následně trochu koriguje tím, že si za svůj cíl stanovuje „komplexní zmapování právnických osob veřejného práva“ (str. 10 a 89), což je cíl mnohem vhodnější, byť mimořádně ambiciózní (a rozhodně nezůstává bez pochyb, zda je v silách diplomové práce takové komplexní zmapování provést), za mnohem podstatnější však považuji to, že diplomant nakonec svůj text nepojal jako laicizující „osvětovou příručku“ (naštěstí!), ale jako právně-teoretickou studii skutečně zaměřenou na právnické osoby veřejného práva.

Zůstávám přesvědčen, že jde o téma (a hlavně jeho uchopení) nadmíru široké a že by bylo záhodno, kdyby se byl autor v jeho rámci zaměřil na některou (některé) z konkrétních otázek, jež s touto materií souvisí, spíše než aby se pokoušel zpracovat jej úplně a komplexně. I obsahově věcně bezproblémový text pak nezbytně nutně vždy bude směřovat více do šířky než hloubky, zatímco u diplomových prací by tomu mělo být právě naopak.

Co do rozsahu poměrně velkorysá práce je rozdělena do pěti základních obsahových kapitol, uvozena je též nečíslovaným úvodem a zakončena nečíslovaným závěrem. Autor vychází z obecného vymezení právnické osoby coby právního institutu a osvětluje čtenáři okolnosti možného vzniku tohoto konceptu a jednotlivé teoretické přístupy k němu, následně se pak věnuje typologii právnických osob se zdůrazněním rozdílů mezi osobami veřejnoprávními a soukromoprávními. Těm prvně jmenovaným je pak věnována bližší pozornost v klíčové 3. a do značné míry i 4. kapitole věnované jednotlivým druhům

(modelovým typům) právnických osob tak, jak jsou nazírány současnou správní teorií. V poslední kapitole se autor zabývá srovnáním právní úpravy nejen veřejnoprávních a soukromoprávních právnických osob, ale též úpravy naší a německé.

Struktura práce je v klíčových znacích logická a přijatelná, diplomant postupuje ve svém výkladu od obecných institutů ke zvláštním a specifickým otázkám a postupně čtenáři odkrývá jednotlivé aspekty zkoumané problematiky. K úvaze by nicméně mohla být jak vhodnost názvu některých podkapitol („*Historie*“?), tak i struktura některého jejich členění (Například kudy vede hranice mezi kapitolou 3.2 a 3.3, resp. proč jsou vytvářeny „podmnožiny“ veřejnoprávních subjektů? Je vhodné, aby se název podkapitoly 3.3 skládal z názvů jejích oddílů 3.3.1 až 3.3.3? Značně soliterně a tematicky heterogenně pak působí zejm. 4. kapitola, které ze struktury práce do značné míry „vypadává“ a se zbytkem příliš neladí. Atp.).

Po obsahové stránce je práce zpracována na požadované úrovni odbornosti. Diplomant vychází ze zevrubného studia dostupných specializovaných pramenů (s přihlédnutím k okolnostem souvisejících s omezeními vyvolanými covid-19), získané poznatky logicky skládá a předkládá čtenáři společně s řadou svých komentářů či hodnocení. S ohledem na značně teoretickou povahu práce se čtenář nedozví mnoho o diplomantových názorech na potenciálně problematický výklad vybraných právních norem či dokonce předpisů, to však s přihlédnutím k povaze textu samo o sobě ještě nemusí být chybou – hloubkou svého záběru autor i tak v některých oblastech převyšuje běžný standard diplomových prací.

Za chybu je však již možné považovat opakované užití chybného pojmu „destinář“ (str. 66, 84, 85, 91) namísto správného „destinatář“, případně nejednotnou aplikaci singuláru („*cílem mé práce*“) a plurálu („*V souladu s profesorem Hurdíkem docházíme k závěru*“), případně gramaticky chybné užití přechodníku („*zabývají se*“ použitý na str. 34 ve vztahu k prof. Hurdíkovi je transgresivem pouze pro střední a ženský rod). Nejde však o chyby nijak závažné.

Formální náležitosti práce jsou víceméně standardní, práce v tomto směru splňuje většinu běžně požadovaných vlastností. Bohužel však identifikace některých publikací je značně neúplná (například u publikace Rebra a Braha na str. 19 a 95 jednou chybí místo vydání, podruhé místo vydání a vydavatel, tytéž údaje se u knihy *Vývoj soukromého práva na území českých zemí* čtenář nedozví ani na str. 20, ani 95, kdo vydal poctu k Háčovým šedesátinám také ne, o Pufendorfově (ve skutečnosti von Pufendorfově) práci či Jellinekově státovědeckém pojednání jakbysmet atd. atd.), někdy nejsou úplné odkazy na použité zdroje (proč třeba u citace Fellmethovy knihy na str. 19 chybí číslo stránky, z níž je citováno?), případně jsou odkazy na použité zdroje nedůsledně převzaty i do závěrečného seznamu pramenů (viz třeba odkaz na – shodou okolností – můj článek, u kterého diplomant na str. 96 ponechal i číslo citované stránky).

Tyto chyby sice nejsou úplně zásadní, nejsou však ani zcela marginální (což platí zejména o nedůsledných odkazech a identifikaci původních zdrojů). To mrzí tím spíše, že zpravidla jde o nedostatky, které by diplomant mohl důslednou finální kontrolou poměrně snadno odstranit, resp. se jich vyvarovat.

Celkově mám za to, že diplomant svou prací prokázal schopnost zpracování odborné právní materie způsobem, který snese měřítko akademické kvalifikační práce. Téma sice podle mého soudu mělo být přesněji a konkrétněji zaměřeno na vybranou správněprávní problematiku, diplomant mohl lépe zvážit strukturu a rozdělení práce, stejně jako se mohl (a měl) vyvarovat některých obsahových či formálních nedostatků, nic z toho však podle mě nepředstavuje zásadní překážku pro připuštění práce k ústní obhajobě.

Práci předběžně navrhuji hodnotit stupněm Velmi dobře, o lepším hodnocení by podle mého názoru bylo možné uvažovat za předpokladu, že diplomant přesvědčivě objasní a vysvětlí chyby zmíněné výše v tomto posudku.

V rámci ústní obhajoby navrhuji, aby diplomant podrobněji než v poznámce pod čarou č. 170 na str. 48 a 49 rozvedl svůj názor na povahu státní organizace Správa železnic, a přednesl své argumenty pro zařazení této entity do té či oné typové skupiny právnických osob.

V Plzni dne 14/04/2021

Podpis autora posudku